

¿Cómo se ye ha poñer al neno?

↓ Entrambasauguas

El nacemento d'un neno ou úa nena trai non poucos trabayos pra os padres. Un d'ellos, igual el máis pequeno, é el de cómo se vai chamar. ¿Poñémoye el da madre, el del bisabolo, el da ermã ou el último nome inglés que tía de moda? El asunto ten os sous veres y nun é moca de candil.

“¿Q

uén nun presencióu, condo nace un neno nunha casa, esos líos tan terribles pr'acontrarye un nombre guapo? Anque teñan el repertorio zaragozano y el galego, sempre ha haber dificultá: que se se ye ha poñer Xan porque se chamaba así sou abolo; que se Pedro porque ten un tío

en Buenos Aires d'este nombre; que se sou padrín quer apegarye el sou pra que s'acorde d'el toda a vida”. Así empezaba El Tío Pepe (pseudónimo del escritor Alejandro Sela) un artículo titulao “¿Cómo se ye ha poñer al neno?”, publicao nel periódico El Aldeano en 1932. Como se pode ver, xa era úa cuestión que tría os sous esmolementos y que daba pé a os máis variaos comentarios. Y é que nun é un asunto menor porque el nome llévase toda a vida y a dalgús dos levadores, condo medran y se decatan de que nun yes gusta el nome que llevan, hasta yes dá por meterse en papeles pra desamañar el qu'amañaran os padres.

Unde se fala distinto, unde hai outra llingua, é normal que tamén os nomes de persona sían distintos. Cualquera conoz hoi en día nomes cataláís, gallegos ou vascos: *Jordi, Xoán, Andoni...* que, nos máis dos casos, nun són outra cousa qu'el resul-

tao da mesma evolución que sufríu tamén el resto da llingua (nel caso das dúas primeiras, dende el llatín, anque os nomes poden ter muitas orixes: xermánica, grega, etc.).

Tamén na zona d'Asturias unde se fala el gallego-asturiano, a nosa fala, hai nomes propios del país. Muitas veces son iguales ou asomeños al gallego, al asturiano ou al castellano, cousa qu'é normal porque todas estas llinguas son fiyas del llatín que trouxo Roma. Os nomes na nosa fala tán núa situación aparecida á da mesma fala: nun se yes dá aprecio y acabarán desaparecendo se nun se ye pon remedio. Pra quitar de qu'os nosos nomes de persona desaparezan nun hai outro camín miyor que poñellos a os nosos nenos y nenas. Así que... pral próximo nacemento, nel sito d'un nome inglés d'esos, ¿por qué non poñerye un nome da terra?

Como el xeito de chamar á xente na casa y el nome que s'apuntaba nel xuzgao eran dúas cousas distintas, el única manera de recuperar as formas populares é buscándolas noutros sitios distintos dos papeles oficiais.

Primeiro, temos os nomes qu'einda s'usan hoi, anque na xente d'edá. ¿Quén nun conoz a un vecín que ye chaman *Xan* ou *Xuan* ou úa vecía que ye chaman *Carme*? ¿Nun s'acordan d'aquella veyá que ye chamaban a tía *Xuaquina* ou aquel outro qu'era el tío *Freilán*? ¿Y a *Ironda* ou a *Antón*, nun los coñoceron? Como se ve, nun fai falta ir mui llonxe a por estos no-

¿Cómo se ye ha poñer al neno?

mes porque ainda s'usan: *Delaira, Bernaldo, Carola, Xulián, Bras, Piedá, Esteba, Queitano, Olaya...*

Os alcuños de muitas casas del occidente nun son outra cousa qu'el nome de dalgún amo d'hai muitas xeneracións: Ca *Llucas*, Ca *Anxelín*, Ca *Xipón*, Ca *Xabiel*, Ca *Xacobo*, Ca *Louguisón*, Ca *Llope*, Ca *Estibanín*, Ca *Catuxo*, Ca *Diaguín*... Os nomes propios tamén se mantuveron nos nomes dos santos: capiñas, festas populares, nomes de llugares... mantéin vivos xeitos diferentes de dalgús nomes, dalgús d'ellos mui arcaicos: Os *Romedios*, La *Bonserrata*, San *Sidro*, San *Cristoba*, Santa *Gadía*, San *Cibrán*, San *Xuyán*, San *Polayo*, San *Marco*, Santo *Miyao*, San *Tiso*, Santa *Colomba*, San *Llouguís*, Santa *Ufemia*... Ei temos tamén úa búa veta pr'atopar nomes del país.

Muitos nomes xa nun concuayan cos gustos d'hoi y pódese dicir que tán pasaos de moda -igual na nosa fala qu'en castellano- pero sempre se pode atopar dalgún que nos preste y, ademáis, pra gustos fixéronse os colores.

Brindamos aquí úa restra de nomes poñendo namáis os que son diferentes a os nomes castellanos. Ta malo de saber cuáles son derivaos familiares (*hipocorísticos*) del nome tal, pero os que pintan seguros poñense entre paréntesis.

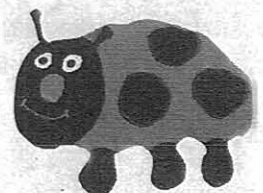
HOME

Alifonso	Firme	Miyao
Antón (<i>Tonín</i>)	Fonso	Mouricio
Ánxel	Fredo	Pedro (<i>Perico</i>)
Baltasar	Freilán	Perfeuto
Bartolo	Inacio~Nacio	Polayo
Bastián	Isaz	Pólito
Benino	Ladio	Poullino
Bernabel	Leuterio	Queitano
Bernaldo	Liandro	Rafael
Bras	Llope~Lope	Reimundo
Catuxo	Llouguís~Louguís	Romaldo
Celesto	Lourenzo~Lourenzo	Saturno
Cibrán	Llucas~Lucas	Severo
Colás	Louriano	Sidro
Conrao	Manulo	Tiadoro
Costante	Marcelo	Valente
Cristoba	Marco	Valor
Daviz	Masimino	Varisto
Esteba~Estebano	Milio	Vitorio
Felis	Mingo	Xacobo
		Xabiel
		Xesús
		Xico (<i>Farruco</i> , <i>Paco</i>)
		Xinés
		Xosé (<i>Pepe</i> , <i>Pin</i>)
		Xosepe (<i>Xepe</i> , <i>Pepe</i> , <i>Pin</i>)
		Xuan~Xan
		Xuaquin (<i>Xuaco</i>)
		Xulián~Xuyán

MUYER

Alvira	Lena	Romalda
Ánxela	Lisa	Romedios
Bárbora	Llourenza~Lourenza	Rosalía (<i>Salía</i>)
Benina	Louriana	Sabel-Sabela
Caridá	Madalena	Saturna
Carme (<i>Carmía</i>)	Malia	Sira
Carola	Manula	Tiadora
Celesta	Marcela	Tiófila
Colasa	María (<i>Maruxa</i> , <i>Marica</i>)	Valeria
Colomba	Masimina	Vertudes (<i>Tudes</i>)
Conceición~Conceición (<i>Concha</i> , <i>Chita</i>)	Melia	Vitoriana
Delaira	Milia	Xabiela
Delmira	Monserá	Xesusa
Dulfina	~Bonserrata	Xétrudes
Felicidá	Olaya	Xosepa
Gadalupe	Pelegrina	Xuana
~Guadalupe	Perfeuta	Xuaquina (<i>Xuaca</i>)
Gadía	Piedá	
Inacia~Nacia	Presenta	
Ironda	Queitana	
	Refaela	

• Papeleos •

Dende 1977 (Llei 17/1977) xa se poden asentar nel Rexistro a os qu'acaban de nacer col nome qu'os padres quiran y, polo tanto, tamén na llingua propia. É un dereto llegal que nun se pode negar a naide.

Se el que se quer é cambiar el nome d'un adulto á versión correspondente na llingua propia nun hai máis qu'ir al Rexistro col D.N.I., úa copia del certificao lliteral de nacemento ou da páxina correspondente del Libro de Familia, un certificao d'un organismo oficial (Academia de la Llingua Asturiana ou Conseyería de Cultura) unde se diga qu'el nome que se quer poñer é a forma na fala equivalente al nome castellano que se ten hasta agora, y úa instancia. Despóis xa se poden cambiar el D.N.I. y outros documentos.

